

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«Міжнародне право»

Спеціальність: 293 Міжнародне право
Освітня програма: 293.00.01 Міжнародне право
Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2022

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський університет імені Бориса Грінченка	Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції
Розробник: Ратушний Сергій Миколайович, канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Факультету права та міжнародних відносин	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Міжнародне право»	
Курс	3
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма:	293.00.01 Міжнародне право
Форма проведення:	Письмова (комп'ютерне тестування в ЕНК)
Тривалість проведення:	2 академічні година (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів: 40 балів	Комп'ютерне тестування (40 питань)

Форма проведення: письмова (комп'ютерне тестування в ЕНК). Тести розміщені в рубриці Підсумкова атестація «Екзамен» в ЕНК «Міжнародне право», за посиланням: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=666377> Екзамен проводиться в університетській аудиторії у тестовій формі з використанням персональних комп'ютерів, якщо пандемічна ситуація дозволяє проведення освітнього процесу очно. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі відеоконференції засобами Google Meet, в такому випадку студент має вийти на відеозв'язок на платформі Hangout Meets із включеною камерою та мікрофоном. Доступ до виконання тестів активізується під час проведення екзамену – за розкладом. Тест складається з 40 питань.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

40-38 балів – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками;

37-35 балів – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок;

34-30 балів – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок;

29-25 балів – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності;

24-20 балів – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь);

19-1 балів – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до середньозваженої оцінки за семестр (складається з кількості балів за кожний змістовий модуль), яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення дисципліни «Міжнародне право»:

По завершенні вивчення дисципліни студенти набувають таких **компетенцій**:

- *загальні*
  - критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та у професійній діяльності;
  - здатність застосовувати міжнародно-правову термінологію (українська та англійська мови, усно та письмово);
  - визначати сучасні досягнення міжнародного права, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики;
  - визначати міжнародно-правову ситуацію, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям міжнародних відносин.
  - здатність проводити дослідження критично, самостійно, неупереджено;
  - вміння формулювати, висловлювати та відстоювати свою позицію в академічному мультикультурному середовищі;

- *фахові*
  - знання основних концепцій, норм та інститутів міжнародного публічного права;
  - уміння застосовувати знання при моделюванні правових ситуацій;
  - здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, формувати правові позиції та застосовувати юридичну аргументацію;
  - здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації, типи та види міжнародних акторів, їх роль в сучасних міжнародних відносинах та міжнародній політиці;
  - вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики;
  - уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем теорії міжнародного права.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття міжнародного енергетичного права.
2. Джерела міжнародного енергетичного права.
3. Принципи міжнародного енергетичного права.
4. Інституційні механізми міжнародного енергетичного права.
5. Екологічні аспекти енергетичного права.
6. Міжнародно-правові аспекти міжнародної енергетичної безпеки.
7. Історія та розвиток міжнародного медичного права.
8. Роль міжнародних інституцій та органів в становленні міжнародного медичного

права.

9. Поняття та джерела міжнародного медичного права.
10. Медична етика та права людини.
11. Біоетика, медичне право та права людини.
12. Міжнародне міграційне право як галузь юридичної науки.
13. Міграційні процеси у сучасному світі: класифікація міграції та мігрантів. Міжнародно-правові документи в сфері міграції.
14. Європейський досвід розв'язання міграційних проблем.
15. Зародження правової охорони культурних цінностей та її розвиток у міжнародному праві.
16. Структура міжнародного права охорони культурних цінностей.
17. Правова природа реституції та повернення культурних цінностей у міжнародному і внутрішньому праві.
18. Двосторонні договірні відносини України в сфері охорони, реституції та повернення культурних цінностей.
19. Імплементация міжнародно-правових зобов'язань України у сфері охорони культурних цінностей.
20. Міжнародне освітнє право як галузь сучасного міжнародного права, що формується.
21. Поняття, функції, принципи міжнародного освітнього права.
22. Джерела міжнародного освітнього права.
23. Міжнародно-правові механізми забезпечення права на освіту.
24. Болонський процес: принципи, завдання, цілі, етапи розвитку.
25. Поняття міжнародного трудового права та його особливості як галузі міжнародного публічного права.
26. Принципи та джерела міжнародного трудового права.
27. Контрольний механізм за дотриманням норм міжнародного трудового права. Міжнародні правові стандарти у сфері праці.
28. Регулювання трудових відносин міжнародних цивільних службовців.
29. Історико-правовий аналіз становлення галузі міжнародного спортивного права. Сутність предмету регулювання спортивного права України.
30. Джерела, комплексний метод, принципи міжнародного спортивного права.
31. Вплив нормотворчої діяльності спеціалізованих міжнародних організацій з розвитку міжнародного спортивного права на формування національного спортивного законодавства.
32. Гармонізація, уніфікація та імплементация норм міжнародного спортивного права в національне законодавство.

Перелік рекомендованої літератури та навчальних матеріалів.

Рекомендована література:

Джерела міжнародного права

1. Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Заключний акт НБСЄ Хельсінкі 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
3. Декларація ООН про принципи міжнародного права 1970 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569
4. Договір до Енергетичної Хартії та Заключний акт до неї 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_056#Text
5. Європейська соціальна хартія 1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
6. Загальна декларація прав людини 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
7. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text
8. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права 1966 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
9. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права 1966 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
10. Статут Міжнародного Суду Справедливості 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Нормативно-правові акти

10. Конституція України 1996 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
11. Декларація про державний суверенітет від 16 липня 1990 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>
12. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
13. Закон України «Про вищу освіту» 2004 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
14. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

Основна література (з фонду університетської бібліотеки та електронних ресурсів)

15. Акуленко В.І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України. – К.: «ЮСТІНІАН», 2013.
16. Боженко О. The Status of Human Tissue under International Law // Український часопис міжнародного права, 2016, № 2.
17. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.

18. Влялько І. Коментар до Звіту про виконання Україною протягом 2019 року Угоди про Асоціацію (сфера прогресу – енергетика) // Український часопис міжнародного права, 2020, № 1.
19. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. за заг. ред. В.В. Мицика. – Харків: «Право», 2018.
20. Демченко І. Акценти ВООЗ щодо ключових характеристик систем охорони здоров'я: міжнародно-правові аспекти // Український часопис міжнародного права, 2016, № 4.
21. ДОСЛІДЖЕННЯ З ПИТАНЬ МІГРАЦІЇ ТА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: УКРАЇНА, МОЛДОВА, БІЛОРУСЬ ТА ГРУЗІЯ, 2019. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom_regional_ct_survey_2019_ukr_print.pdf
22. Задорожній О., Медведєва М. Імплементация міжнародних стандартів захисту прав людини в сфері боротьби з інфекційними хворобами в національному праві України // Український часопис міжнародного права, 2006, №1.
23. Карпенко М. До питання захисту культурних цінностей в законодавстві України // Український часопис міжнародного права, 2005, №2.
24. Медведєва М. Механізм імплементації міжнародних стандартів у галузі біотехнологій в національні правові системи: європейський досвід // Український часопис міжнародного права, 2005, №1.
25. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. – К.: Видавничий дім «Промінь», 2010. – 722 с.
26. ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ВПЛИВУ COVID-19 НА МОБІЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom_ukraine_covid-19_migration_messages_ukr.pdf
27. Невара Л.М. Регіональні освітньо-правові конференції у становленні Болонського процесу // Український часопис міжнародного права, 2016, № 3.
28. Невара Л.М. Створення європейського простору вищої освіти в рамках Болонської декларації 1999 року // Український часопис міжнародного права, 2016, № 4.
29. Панасенко І., Омельянчук О. Правове регулювання фармакологічного сектора в Європейському Союзі: орієнтир для України? // Український часопис міжнародного права, 2017, № 1.
30. Римаренко Ю.І. Міжнародне міграційне право. – К.: КНТ, 2007.
31. Сухорольський П., Гуцалюк В. Опрацювання великих обсягів персональних генетичних даних: проблеми міжнародно-правового регулювання та загрози для прав людини // Український часопис міжнародного права, 2020, № 1.
32. Тодыка Ю.Н., Ришняк Н.А. Правовой статус иностранцев и беженцев в Украине / Ю.Н. Тодыка, Н.А. Ришняк. –Харьков, 1997.
33. Федорова А. Роль конвенцій Міжнародної організації праці у реформуванні трудового законодавства України // Український часопис міжнародного права, 2019, № 3.

34. Bradbrook A. ENERGY AND LAW — SEARCHING FOR NEW DIRECTIONS / Imagining Law. Essays in Conversation with Judith Gardam. – Stable URL: <http://www.jstor.com/stable/10.20851/j.ctt1sq5x0z.6>
35. Cross-Border Human Mobility Amid and After COVID-19. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.iom.int/policypapers>
36. Nafziger, James A. R. and Janis, Mark W. The Development of International Cultural Law // Proceedings of the Annual Meeting (American Society of International Law), MARCH 29-APRIL 1, 2006, Vol. 100 (MARCH 29-APRIL 1, 2006), pp. 317-323.
37. Piper, N. Global governance of labour migration: From ‘management’ of migration to an integrated rights-based approach / Regulatory Theory. Foundations and applications. – Stable URL: <http://www.jstor.com/stable/j.ctt1q1crtm.32>
38. Todres J., Marcogliese P. L. and Hyle L. R. International Health Law // The International Lawyer , SUMMER 2006, Vol. 40, No. 2, International Legal Developments in Review: 2005 (SUMMER 2006), pp. 453-466. – Stable URL: <http://www.jstor.com/stable/40708142>
39. Waddell M., Schneider A. Fair Play and Rights-Based Sport / Reflecting on Modern Sport in Ancient Olympia. Proceedings of the 2016 Meeting of the International Association for the Philosophy of Sport at the International Olympic Academy. – Stable URL: <http://www.jstor.com/stable/j.ctvbj7gdq.15>
40. Wawryk A. INTERNATIONAL ENERGY LAW: AN EMERGING ACADEMIC DISCIPLINE / Law as Change. Engaging with the Life and Scholarship of Adrian Bradbrook. – Stable URL: <http://www.jstor.com/stable/10.20851/j.ctt1sq5xcn.14>
41. World Migration Report 2020. – Електронний ресурс. Режим доступу: <https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2020>

Інші навчальні матеріали:

1. Конспекти лекцій.
2. Доповіді та презентації на семінарських та практичних заняттях.
3. Виконані завдання самостійної роботи.

Зразки тестів

1. Інтереси держави в МОП представляють:
  - a. представники уряду, працівників і підприємців;
  - b. представники парламенту, працівників і підприємців;
  - c. представники працівників і підприємців;
  - d. представники Конституційного Суду, працівників і підприємців.
2. Міжнародне спортивне право та *lex sportiva*, як нормативні комплекси, що застосовуються для регулювання суспільних відносин у сфері міжнародної спортивної діяльності є (виберіть помилкове твердження)
  - a. Є принципово різними за своєю природою
  - b. суттєво відрізняються один від одного по предмету регулювання,
  - c. суттєво відрізняються один від одного по суб'єктам, що створюють такі норми,
  - d. суттєво відрізняються один від одного по джерелам, що їх закріплюють.
  - e. по суті синоніми.
3. В рамках якої наукової школи міжнародного права формується Концепція «Міжнародного права охорони культурних цінностей»?

- a. Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
  - b. Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
  - c. Інституту космічного права Київського університету права
  - d. Інституту фінансового права Академії податкової служби України
  - e. Факультету міжнародних відносин та міжнародного права Київського університету імені Бориса Грінченка
4. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) за своєю юридичною природою є
- a. міжнародною міжурядовою організацією
  - b. міжнародною неурядовою організацією
  - c. міжнародною юридичною особою
  - d. інтеграційним об'єднанням *sui generis*
  - e. жодної правильної відповіді
5. Інституційні механізми міжнародного енергетичного права це:
- a. Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії
  - b. Міжнародне енергетичне агентство
  - c. Форум країн-експортерів газу
  - d. Електроенергетична рада СНД

Програма екзамену розглянута і затверджена на засіданні кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції. Протокол № 3 від 10 листопада 2022 р.

Екзаменатор

С.М. Ратушний

Завідувач кафедри

І.В. Братко